

# Čtyři badatelé z Akademie věd převzali Cenu Neuron pro nadějně vědce

18.10.2023 - Zuzana Dupalová | Akademie věd České republiky

**„Existuje jistý druh lidí, kteří se nebojí ptát - hledají cesty, které jiní nevidí, a odpovědi, které fungují. Tyto osobnosti oceňujeme Cenou Neuron. Díky ní se veřejnost může seznámit s výsledky jejich bádání i přínosem pro lidstvo,“ upozornila předsedkyně správní rady Nadace Neuron Monika Vondráková, že nadační fond tak usiluje o rozvíjení a zviditelňování české vědy.**

„Doufejme, že malé světélko, které se Neuron pokouší zapálit, pomůže udělat ze světa lepší místo,“ dodal předseda vědecké rady Nadace Neuron Jan Konvalinka, ředitel Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR.

*Monika Vondráková a Jan Konvalinka*

## Nadějný čtyřlístek z Akademie věd

Ceny Neuron 2023 pro nadějně vědce, které se pojí s částkou 500 tisíc korun, si odneslo celkem sedm badatelů – čtyři vědkyně a tři vědci. Čtyři z nich působí na pracovištích Akademie věd ČR.

V oblasti medicíny ocenila vědecká rada držitelku grantu Evropské rady pro výzkum ERC Kateřinu Rohlenovou z Biotechnologického ústavu AV ČR za výzkum komunikace nádorových buněk. Zabývá se především metabolickou komunikací mezi zdravými a rakovinnými buňkami a její zjištění mají potenciál přinést průlom do léčby nemoci. Více o její práci se můžete dozvědět z rozhovoru v Podcastu Akademie věd.

Tomáš Slanina z Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR zkoumá, jak vyrobit, uložit a uvolnit sluneční elektrickou energii, a vyvíjí molekulární solární baterie. Na projekt získal rovněž podporu ERC. Nyní obdržel Cenu Neuron pro nadějně vědce za chemii. Jeho výzkum přibližuje tisková zpráva AV ČR.

S týmem jako první prokázal, nakolik jsou střevní bakterie nezbytné pro optimální růst v raném věku savců Martin Schwarzer z Mikrobiologického ústavu AV ČR. Za odhalování vlivu bakterií na růst mláďat, které může přispět k řešení podvýživy u dětí, dostal cenu v kategorii biologie. Rozhovor s vědcem o střevním mikrobiomu si poslechněte v Podcastu Akademie věd.

Sylvie Graf z Psychologického ústavu AV ČR rozebírá interakce a vztahy mezi lidmi z různých společenských skupin. Snaží se tak přispět ke snížení napětí mezi těmito skupinami. Vědkyně se stala letošní laureátkou Ceny Neuron pro nadějně vědce v oboru společenských věd. Podcast, kde laureátka mluvila nejen o předsudcích a stereotypch, si můžete pustit [zde](#).

Na Elektrotechnické fakultě ČVUT v Praze působí Zuzana Kúkelová. Expertka na počítačové vidění obdržela Cenu Neuron 2023 pro nadějně vědce v oboru computer science. Pohyby elektronů a interakce mezi elektrony a světlem zajímají nového nositele ceny za fyziku Martina Kozáka z Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy. Tamtéž působí Lenka Slavíková. Za dosavadní přínos vědě jí vědecká rada udělila cenu v oboru matematika.

*Laureáti a představitelé Nadace Neuron*

**Vědou pro zdraví**

Kromě Cen pro nadějně vědce uděluje Nadace Neuron také ceny za celoživotní přínos a oceňuje i transfer ve vědě.

Světově uznávaný odborník na porézní materiály a jejich použití František Švec získal Cenu Neuron 2023 za celoživotní přínos a s ní částku 1,5 milion korun. Chemik vyvinul materiál pro separaci a analýzu chemických látek, který se využívá například při kontrole znečištění vody i výrobě léků a vakcín.

Cenu Neuron 2023 za propojení vědy a byznysu přiřkla vědecká rada spin-off firmě Lipidica. Pokud firma uspěje v klinické studii, pokusí se zavést odhalování rakoviny slinivky z krevního testu do širší praxe. Pokroková metoda by mohla mít v budoucnu využití i u dalších typů nádorů.

Na záznam z předávání Cen Neuron 2023 se můžete podívat na platformě YouTube:

<https://www.avcr.cz/cs/o-nas/aktuality/Ctyri-badatele-z-Akademie-ved-prevzali-Cenu-Neuron-pro-nadejne-vedce>